

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

**Władza Wdrażająca Program Współpracy Przygranicznej Phare
Wspólny Sekretariat Techniczny Programu
INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka**

Wersja zatwierdzona 20 kwietnia 2006 roku

**Kwalifikowalność wydatków
w ramach Inicjatywy Wspólnotowej
INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka
2004-2006
Mikroprojekty**

Podręcznik

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2006

Konsultacje merytoryczne:
Mariusz Kasprzyk
Sylwia Tyszko

Przedmowa

Niniejszy podręcznik został przygotowany przez Władzę Wdrażającą Program Współpracy Przygranicznej PHARE, przede wszystkim z myślą o beneficjentach mikroprojektów Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka 2004-2006, a także o wszystkich zainteresowanych aplikowaniem do tego programu i Euroregionach oraz Urzędach Wojewódzkich, które odpowiadają za weryfikację wniosków płatniczych oraz kwalifikowalność wydatków rozliczanych w ramach projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A).

Podręcznik zawiera ogólne informacje na temat działania 2.3 – mikroprojekty, także m.in. krótkie informacje na temat procedury ich oceny i wyboru. Zasadnicze informacje na temat kwalifikowalności zawierają podstawy prawne, których cennym uzupełnieniem jest pełny tekst *Rozporządzenia Komisji (WE) nr 448/2004 z dnia 10 marca 2004 r. zmieniającego Rozporządzenie (WE) nr 1685/2000 ustanawiające szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 w zakresie kwalifikowalności wydatków ponoszonych na operacje współfinansowane z Funduszy Strukturalnych i uchylające Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1145/2003 z dnia 27 czerwca 2003 r.*, Kwalifikowalność wydatków została uszeregowana rzeczowo, zgodnie z pozycjami w budżecie, zawartymi w aplikacji, co powinno ułatwić korzystanie z podręcznika i jednocześnie pomóc w prawidłowym wypełnieniu wniosku.

Szczegółowe omówienie kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych, przechowywania dokumentów źródłowych zostało wzbogacone o poradniki dotyczące kalkulacji kosztów, związanych z kalkulacją kosztów wynagrodzeń oraz kosztów ogólnych o charakterze stałym, szczególnie istotnych dla realizacji projektów miękkich. Jak wynika z dotychczasowych doświadczeń, właściwe oszacowanie tych wydatków stanowiło dla wnioskodawców największą trudność. Zespół autorów wyraża tym samym nadzieję, iż odbiorcy podręcznika znajdą w nim wyczerpujące i kompetentne odpowiedzi na swoje pytania i wątpliwości.

SPIS TREŚCI

WSTĘP

I. OGÓLNE ZASADY KWALIFIKOWALNOŚCI

1.1. Podstawy prawne

1.2. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r.

1.3. Zasady ogólne kwalifikowalności wydatków

II. BUDŻET PROJEKTU I KWALIFIKOWALNOŚĆ WYDATKÓW

2.1. Budżet projektu

2.2. Udokumentowanie wydatków na etapie wnioskowania o płatność

2.3. Umowy o podwykonawstwo

2.4. Księgowanie wpływów

2.5. Wydatki niekwalifikowalne

2.6. Opis faktur rozliczanych w ramach projektu.

2.7. Przechowywanie dokumentów źródłowych na etapie wniosku o płatność

2.8. Oznaczenie projektu

2.9. Dokumenty wymagane jako załączniki do wniosku o płatność

III. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 - Rozporządzenie Komisji (WE) nr 448/2004 z dnia 10 marca 2004 r.

**Załącznik nr 2 - Przykładowe metody kalkulacji kosztów personelu
Przykład**

Załącznik nr 3 - Przykładowe metody kalkulacji kosztów ogólnych

Załącznik nr 4 – Karta czasu pracy

WSTĘP

Niniejszy Podręcznik został opracowany w celu przedstawienia ram prawnych kwalifikowalności wydatków w ramach mikroprojektów realizowanych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka.

Mikroprojekty wdrażane w ramach Działania 2.3 (Wsparcie inicjatyw lokalnych) stanowią kontynuację realizowanego z powodzeniem „Wspólnego Funduszu Małych Projektów” dotychczas istniejącego w ramach polsko-słowackiego programu PHARE CBC. Podczas ich wdrażania będą wykorzystywane zdobyte doświadczenia oraz struktury istniejące w ramach wcześniejszego Funduszu.

Głównym celem działania jest rozwój i wzmocnienie współpracy między społecznościami po obu stronach granicy z szansą na wspólne osiągnięcia w dziedzinie kultury i oświaty oraz w sferze socjalnej i gospodarczej. Projekty te są niezbędne dla rozwoju współpracy transgranicznej, ponieważ dotyczą bezpośrednio społeczności lokalnych i instytucji z terenów pogranicza.

Wyniki realizacji projektów powinny przyczynić się do zacieśnienia wzajemnych kontaktów. Bliska współpraca między ludźmi żyjącymi na pograniczu pogłębi stosunki dobrosąsiedzkie a ponadto może stworzyć fundament dla większych, wspólnych projektów transgranicznych. Udział polskich partnerów w mikroprojektach jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości do 75% poniesionych kosztów kwalifikowanych i wynosi od 2 do 20 tys. EUR.

Pozostałe 25% budżetu projektu pochodzi ze źródeł krajowych (przede wszystkim lokalnych i regionalnych). Środki przekazywane są na zasadzie refundacji poniesionych kosztów.

Dodatkowo polscy partnerzy uczestniczący w realizacji mikroprojektów ubiegać się mogą - za pośrednictwem odpowiedniego Euroregionu - o dofinansowanie z budżetu państwa w wysokości do 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu.

Za wdrażanie mikroprojektów odpowiedzialne są po stronie polskiej trzy Euroregiony:

- Karpacki www.karpacki.pl
- Tatry www.euroregion-tatry.pl
- Beskidy www.euroregion-besкиды.pl

a po stronie słowackiej - dwie Wyższe Jednostki Terytorialne (WJT - Zilina i Presov).

Institucje te odpowiadają za:

- *szkolenie wnioskodawców*
- *nabór wniosków*
- *ocenę formalną i techniczną wniosków*
- *zawieranie z beneficjentem umowy dotyczącej realizacji projektu*
- *monitoring wdrażania projektów*
- *weryfikację rozliczeń rachunków i przekazywanie beneficjentom środków wsparcia*
- *gromadzenie i przekazywanie informacji dotyczących wdrażania projektu.*

Poniższe zestawienie przedstawia podział pogranicza polsko-słowackiego wg kompetencji poszczególnych Euroregionów (podziału tego dokonano na potrzeby programu):

EUROREGION KARPACKI NTS III KROŚNIEŃSKO-PRZEMYSKI WOJ. PODKARPACKIE

1. Powiat bieszczadzki z siedzibą w Ustrzykach Dolnych
2. Powiat brzozowski z siedzibą w Brzozowie
3. Powiat jarosławski z siedzibą w Jarosławiu
4. Powiat jasielski z siedzibą w Jaśle
5. Powiat krośnieński z siedzibą w Krośnie
6. Powiat leski z siedzibą w Lesku
7. Powiat lubaczowski z siedzibą w Lubaczowie
8. Powiat przemyski z siedzibą w Przemyślu
9. Powiat przeworski z siedzibą w Przeworsku
10. Powiat sanocki z siedzibą w Sanoku
11. Powiat strzyżowski z siedzibą w Strzyżowie
12. Miasto na prawach powiatu Krosno
13. Miasto na prawach powiatu Przemyśl

EUROREGION TATRY NTS III NOWOSĄDECKI WOJ. MAŁOPOLSKIE

1. Powiat limanowski z siedzibą w Limanowej
2. Powiat myślenicki z siedzibą w Myślenicach
3. Powiat gorlicki z siedzibą w Gorlicach
4. Powiat nowosądecki z siedzibą w Nowym Sączu
5. Powiat nowotarski z siedzibą w Nowym Targu
6. Powiat tatrzański z siedzibą w Zakopanem
7. Miasto na prawach powiatu Nowy Sącz

**EUROREGION BESKIDY
NTS III NOWOSĄDECKI
WOJ. MAŁOPOLSKIE**

1. Powiat suski z siedzibą w Suchej Beskidzkiej
2. Powiat wadowicki z siedzibą w Wadowicach

**NTS III BIELSKO-BIALSKI
WOJ. ŚLĄSKIE**

1. Powiat cieszyński z siedzibą w Cieszynie
2. Powiat bielski z siedzibą w Bielsku-Białej
3. Powiat żywiecki z siedzibą w Żywcu
4. Miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała

Zasady dotyczące funkcjonowania mikroprojektów określają wytyczne zawierające wszystkie szczegółowe informacje dotyczące warunków i sposobu składania wniosków, zatwierdzania i wdrażania projektów, kryteriów oceny itp.

Wnioski o dofinansowanie mikroprojektów mogą zgłaszać do Euroregionów:

- jednostki samorządu terytorialnego
- organizacje utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego w celach świadczenia określonych usług publicznych
- organizacje pozarządowe o charakterze non profit
- stowarzyszenia i osoby prawne działające w dziedzinie rozwoju regionalnego
- izby gospodarcze i rolne
- państwowe organizacje utworzone w celu świadczenia usług publicznych
- inne organizacje non profit np. instytucje kulturalne, szkoły i instytucje edukacyjne, stowarzyszenia sportowe

Przykładowe przedsięwzięcia realizowane w tym działaniu to np: organizowanie wspólnych imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych, edukacyjnych; wspólne akcje lokalne w dziedzinie ochrony środowiska, turystyki; wspieranie tradycji społeczności lokalnych; organizacja targów, wystaw, konferencji; współpraca w dziedzinie oświaty; wymiana młodzieży.

WARUNKI PRYZYNAWANIA WSPARCIA FINANSOWEGO

- finansowane będą jedynie projekty przyczyniające się do poprawy współpracy transgranicznej między Polską a Republiką Słowacką
- wnioskodawca musi należeć do kategorii beneficjentów opisanych w Uzupełnieniu Programu
- wnioskodawca musi pochodzić z terenów objętych programem
- kwalifikowany projekt musi mieć charakter partnerski, tzn. wnioskodawca wskazuje partnera po drugiej stronie granicy, który będzie uczestniczył we wdrożeniu projektu
- partnerzy (krajowi i zagraniczni) muszą spełniać te same kryteria co wnioskodawca
- okres realizacji projektu nie może przekroczyć 12 miesięcy
- wartość dofinansowania z EFRR musi wynosić pomiędzy 2 tys. a 20 tys. EUR
- należy zapewnić co najmniej 25% współfinansowania projektu (polscy partnerzy uczestniczący w realizacji mikroprojektów ubiegać się mogą - za pośrednictwem odpowiedniego Euroregionu - o dofinansowanie z budżetu państwa w wysokości do 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu), jednakże biorąc pod uwagę fakt, iż środki z EFRR przekazywane są na zasadzie refundacji poniesionych kosztów, należy zapewnić środki niezbędne do płynnej realizacji projektu
- przedsięwzięcia realizowane jako część projektu powinny być zlokalizowane na terenach objętych programem (jedynie w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach mogą one wykraczać poza obszar programu)
- projekt wspierany środkami pochodzącymi z innego programu unijnego nie może być finansowany w ramach mikroprojektów

Wnioski o dofinansowanie w ramach mikroprojektów można otrzymać w biurach Euroregionów. Są one również dostępne na stronach internetowych programu oraz wymienionych powyżej stronach Euroregionów: „Karpackiego”, „Beskidy „Tatry”.

Projekty powinny odpowiadać założeniom działania 2.3. określonym w Programie Interreg IIIA Polska-Republika Słowacka, należy więc dokładnie zapoznać się z obowiązującymi dokumentami programowymi i uzupełniającymi.

Przy uzupełnianiu formularza pomocą służy instrukcja wypełniania wniosku. Na etapie przygotowania koncepcji projektu i opracowania wniosku należy korzystać z pomocy odpowiedniego Euroregionu.

Wnioski przygotowane w języku polskim należy przesłać do odpowiedniej jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie mikroprojektów, czyli do właściwego Euroregionu (jeden egzemplarz oryginalny + kopia + wersja elektroniczna)

Wnioski te są zgłoszone do akceptacji na posiedzeniach wspólnego Podkomitetu Sterującego (utworzonego dodatkowo dla mikroprojektów).

W przypadku akceptacji, umowy dotyczące realizacji mikroprojektów będą podpisywać z wnioskodawcami właściwe Euroregiony.

OCENA FORMALNA I TECHNICZNA WNIOSKÓW

Jednostkami odpowiedzialnymi zarówno za ocenę formalną jak i techniczną wniosków odpowiadają Euroregiony (dla projektów polskich) i Wyższe Jednostki Terytorialne (dla projektów słowackich). Każdy otrzymany wniosek podlega rejestracji w biurze jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie mikroprojektów, gdzie w pierwszej kolejności sprawdzany jest pod względem zgodności z wymaganiami formalnymi.

1. Zgodność administracyjna:

- Wniosek został złożony w wersji papierowej, wraz z jedną kopią oraz w wersji elektronicznej, w języku polskim
- Wniosek jest kompletny
- Wniosek jest podpisany przez wnioskodawcę
- Oświadczenie partnera zagranicznego zawiera właściwe podpisy
- Wniosek posiada wszystkie wymagane załączniki

2. Kryteria wyboru dotyczące:

- Wnioskodawcy i innych partnerów
  - Kosztów i wartości projektu
  - Lokalizacji projektu
  - Okresu realizacji projektu
- zostały określone w dokumencie: „Wytyczne dla wnioskodawców”.

Wnioskowane kwoty dofinansowania z EFRR nie mogą przekroczyć 75% kosztów kwalifikowanych projektu .

W przypadku wykrycia błędów formalnych, jednostka poinformuje o tym fakcie wnioskodawcę na piśmie. Ma on obowiązek poprawić wniosek w określonym terminie.

Jedynie projekty spełniające wszystkie kryteria formalne, poddane będą ocenie technicznej.

Główne kryteria oceny technicznej:

- oddziaływanie transgraniczne
- rola partnerów zagranicznych
- metodologia realizacji projektów (w tym wskaźniki osiągnięcia celów i produkty)
- trwałe oddziaływanie projektów
- rentowność
- zdolność beneficjenta do wdrożenia projektu
- wartość dodana projektu, jak na przykład innowacyjne podejście, standardy warte naśladowania, propagowanie równych szans.

Wszystkie projekty, które spełniły wymagania formalne i przeszły pomyślnie ocenę techniczną poddawane są, wraz z tą oceną, pod dyskusję Podkomitetu Sterującego. Podkomitet otrzymuje również informacje o projektach odrzuconych we względów formalnych. Na posiedzeniu Komitetu podjęta zostaje ostateczna decyzja dotycząca przyznania dofinansowania wraz z wysokością kwoty tego dofinansowania.

W Polsce umowy o dofinansowanie podpisywane są z beneficjentem przez właściwy Euroregion, a w Republice Słowackiej przez Instytucję Krajową.

I. OGÓLNE ZASADY KWALIFIKOWALNOŚCI

1.1. Podstawy prawne

Podstawy prawne zagadnienia kwalifikowalności projektów i wydatków w ramach Programu Interreg IIIA Polska – Republika Słowacka stanowią następujące wspólnotowe akty prawne i dokumenty

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. wprowadzające ogólne przepisy dotyczące Funduszy Strukturalnych,
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 448/2004 z dnia 10 marca 2004 r. zmieniające Rozporządzenie (WE) nr 1685/2000 ustanawiające szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 w zakresie kwalifikowalności wydatków ponoszonych na operacje współfinansowane z Funduszy Strukturalnych i uchylające Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1145/2003 z dnia 27 czerwca 2003 r.,
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1159/2000 z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie prowadzenia przez Państwa Członkowskie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących pomocy udzielanej z funduszy Strukturalnych;
- Komunikat Komisji Europejskiej z dnia 2 września 2004 r. ustanawiające wytyczne dla Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III,
- Decyzja Komisji Europejskiej K (2004) 4366 z dnia 14 listopada 2004 r. zatwierdzająca Program Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka 2004-2006,
- Uzupełnienie Programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka 2004-2006, zatwierdzone decyzją Komitetu Monitorującego z dnia 20 grudnia 2004 roku, ze zmianami przyjętymi w dniu 27 października 2005 roku,
- Kwalifikowalność wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wytyczne z sierpnia 2004 r. MGiP

Pełne teksty wspólnotowych aktów prawnych dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego:

www.fundusze-strukturalne.gov.pl

Pełen tekst rozporządzenia nr 448/2004 stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Podręcznika.

1.2. Warunki kwalifikowalności wydatków

Postanowienia dotyczące uznawania i kwalifikowania wydatków zostały przedstawione w artykule 30 Rozporządzenia Rady nr 1260/99 wprowadzającego ogólne przepisy dotyczące Funduszy Strukturalnych.

Podstawowym elementem kwalifikowalności wydatków jest stwierdzenie, czy:

- wydatki te są niezbędne do realizacji projektu,
- wydatki są rzetelne, wierne i można je zweryfikować,
- zostały należycie udokumentowane za pomocą faktur lub dokumentów księgowych o równoważnej mocy dowodowej,
- zostały zaplanowane w budżecie zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- nie są wyraźnie zakazane na mocy obowiązujących przepisów.

- Wydatki kwalifikują się do współfinansowania, jeżeli zgodne są z zatwierdzonym wnioskiem projektowym.
- Początkiem okresu kwalifikowalności dla wydatków związanych z projektem jest dzień wpłynięcia wniosku do biura Euroregionu.
Natomiast koszty przygotowawcze związane z projektem kwalifikują się odpowiednio od:
2 marca 2004 roku – dla działań podlegających procedurze zamówień publicznych
1 stycznia 2004 roku – dla działań związanych z realizacją projektu nie podlegających procedurze zamówień publicznych.

- Horyzont czasowy realizacji projektu jest określany dla każdego projektu w umowach:

- dofinansowania,
- partnerstwa.

Zgodnie z zapisami Uzupełnienia Programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka realizacja wszystkich projektów musi zostać zakończona po polskiej stronie najpóźniej do 31 grudnia 2007 roku.

- Właściwe przepisy krajowe stosuje się do wydatków kwalifikujących się, chyba, że Komisja ustali wspólne reguły kwalifikowania się wydatków zgodnie z procedurą, określoną w art. 53 ust. 2.

Uwaga!

Właściwe przepisy krajowe należy stosować w zakresie:

- Stawek amortyzacji,
- Stawek ryczałtów, diet i limitów hotelowych wypłacanych w związku z podróżą służbową krajową lub zagraniczną
- Uznawania podatku od towarów i usług VAT, jako wydatku kwalifikowalnego.

- a) Projekt zachowuje wkład z funduszy, jedynie wówczas, gdy w okresie pięciu lat od daty decyzji właściwych organów krajowych lub instytucji zarządzającej w sprawie wkładu Funduszy, nie podlega znacznym modyfikacjom wpływającym na jego charakter lub warunki jego wykonania lub przyznające firmie lub instytucji publicznej nienależne korzyści, oraz
- b) wynikającym albo ze zmiany charakteru własności danej pozycji infrastruktury albo zaprzestania lub zmiany lokalizacji działalności produkcyjnej.

1.3. Zasady ogólne kwalifikowalności wydatków

Zasady ogólne kwalifikowalności wydatków ponoszonych w ramach realizacji projektu określa Rozporządzenie Komisji (WE) nr 448/2004 z dnia 10 marca 2004 r. W rozporządzeniu tym określono niżej wymienione reguły –

- Wydatki ponoszone w trakcie realizacji projektu mają formę gotówkową, z wyjątkiem:
  - Amortyzacji,
  - Wkładów rzeczowych,
  - Kosztów pośrednich,
- Koszty pośrednie stanowią wydatki kwalifikowalne, jeśli są oparte na kosztach rzeczywistych związanych z realizacją przedsięwzięcia współfinansowanego z Funduszy Strukturalnych i jeśli są alokowane *pro rata* (proporcjonalnie) dla przedsięwzięcia, przy zastosowaniu właściwie uzasadnionej i sprawdzonej metody,
- Koszty amortyzacji są kosztem kwalifikującym się pod warunkiem, że:
  - Są związane z celem projektu,
  - Nieruchomość lub sprzęt nie zostały zakupione z dotacji krajowej lub wspólnotowej,
  - Koszty amortyzacji są naliczane zgodnie z przepisami krajowymi,
  - Koszty dotyczą wyłącznie okresu współfinansowania danego przedsięwzięcia,
- Wkłady rzeczowe stanowią wydatki kwalifikowalne przy założeniu, że:
  - Obejmują wniesienie nieruchomości gruntowej lub budynkowej, urządzeń lub materiałów, działalności badawczej lub zawodowej bądź nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy,
  - Nie są wnoszone w odniesieniu do środków programowania finansowego (fundusz kapitału podwyższonego ryzyka i fundusze pożyczkowe, fundusze gwarancyjne i leasing),
  - Ich wartość może zostać oceniona w sposób niezależny i poddana audytowi,
  - W przypadku wniesienia gruntu lub nieruchomości, ich wartość została potwierdzona przez niezależnego, wykwalifikowanego rzeczoznawcę lub urzędowy organ posiadający stosowne upoważnienie.

II. BUDŻET PROJEKTU I KWALIFIKOWALNOŚĆ WYDATKÓW

2.1. Budżet projektu

Standardowy budżet projektu Programu Interreg IIIA Polska – Republika Słowacka 2004-2006 przedstawia się następująco:

1. Płace

1.1. Płace, w tym:

1.1.1. Personel partnerów, w tym:

- wynagrodzenie brutto pracowników partnera wiodącego lub partnerów zatrudnionego na umowę o pracę tj. wynagrodzenie zasadnicze brutto, premie, dodatek za staż pracy, inne dodatki (np. funkcyjny, dodatek za znajomość języków obcych itp.). Wynagrodzenie to należy rozliczać w projekcie w proporcji godzin przepracowanych na rzecz projektu według karty czasu pracy (załącznik nr 4) oraz zgodnie z załącznikiem nr 3 do podręcznika,

UWAGA!

Nagrody okolicznościowe, roczne itp. nie są kwalifikowalne.

odpłatność zakładu pracy z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,

- składki na ubezpieczenia społeczne,
- składki na ubezpieczenia zdrowotne,
- zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Uwaga !

Wynagrodzenia brutto i odpłatność zakładu pracy z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych rozliczone w projekcie i zrefundowane ze środków programu INTERREG IIIA nie mogą być ponownie rozliczone w innym projekcie finansowanym ze środków Unii Europejskiej.

Uwaga !

Dopuszcza się podpisywanie umów zlecenia lub o dzieło z własnymi pracownikami, jeżeli zamówienia dokonano zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych i zakres wykonywanych prac objętych tą umową wykracza poza zakres obowiązków wynikających z umowy o pracę.

1.1.2. Personel zewnętrzny, w tym:

- Zlecenia zewnętrzne usług podmiotom zewnętrznym, w tym prowadzącym działalność gospodarczą (np. tłumaczenia, ekspertyzy, opracowania),
- Zlecenia zewnętrzne usług osobom fizycznym (umowy zlecenia i o dzieło pracowników własnych Partnera i zewnętrznych),
- koszty pracy eksperta słowackiego pracującego po stronie polskiej i słowackiej, jeżeli będzie on zatrudniony zgodnie z prawem polskim lub słowackim są kosztami kwalifikowalnymi.

2. Podróże:

2.1 Podróże międzynarodowe

- Bilety lotnicze w klasie ekonomicznej oraz opłaty lotniskowe,
- Bilety kolejowe w I lub II klasie,
- Bilety autobusowe,
- Bilety promowe,
- Koszty hoteli,
- Wynajem środka transportu,
- Ryczałty, diety zagraniczne według przepisów krajowych,
- W uzasadnionych przypadkach zwrot kosztów używania samochodu prywatnego do celów służbowych według stawek krajowych za 1 km. odbytej podróży związanej z realizacją projektu,
- Zakup paliwa do samochodu służbowego wraz z kartą drogową oraz kalkulacją wartości zużytego paliwa do odbycia podróży związanej z realizacją projektu,
- Koszty podróży partnerów zagranicznych z krajów Unii Europejskiej
- Koszty pobytu partnerów zagranicznych w Polsce są kwalifikowalne, jeśli działania z nimi związane przyczyniają się do rozwoju współpracy transgranicznej między partnerami polskimi i słowackimi oraz są niezbędne do realizacji projektu.

Uwaga !

Do wniosku o refundację poniesionych wydatków należy dołączać bilety kolejowe, autobusowe, lotnicze i karty pokładowe.

2.2 Podróże krajowe

- Bilety lotnicze w klasie ekonomicznej w uzasadnionych przypadkach lub gdy cena biletu lotniczego jest porównywalna z ceną biletu kolejowego,
- Bilety kolejowe w I lub II klasie,
- Bilety autobusowe,
- Koszty hoteli,
- Wynajem środka transportu,
- Ryczałty, diety według przepisów krajowych,
- W uzasadnionych przypadkach zwrot kosztów używania samochodu prywatnego do celów służbowych według stawek krajowych za 1 km. odbytej podróży związanej z realizacją projektu,
- Zakup paliwa do samochodu służbowego wraz z kartą drogową oraz kalkulacją wartości zużytego paliwa do odbycia podróży związanej z realizacją projektu,

Uwaga !

Do wniosku o refundację poniesionych wydatków należy dołączać bilety kolejowe, autobusowe, lotnicze i karty pokładowe

3. Wyposażenie (meble, komputery, etc.)

- Zakup wyposażenia jest kosztem kwalifikowalnym tylko w przypadku, gdy jest to niezbędne do realizacji projektu tj. służy realizacji celów bezpośrednich projektu, np. wyposażenie centrum informacji turystycznej w projekcie, którego celem jest utworzenie i wyposażenie takiego centrum,
- Jeżeli w ramach projektu realizowanego z partnerem słowackim zakupiony zostanie sprzęt, partnerowi słowackiemu może zostać przekazana część tego sprzętu. Przekazanie sprzętu jest możliwe, jeżeli taki zapis został uzgodniony w umowie partnerskiej,

Koszty amortyzacji zgodnie z przepisami obowiązującymi na terenie Polski obliczone proporcjonalnie do czasu użytkowania wyposażenia w projekcie.¹

- Koszty amortyzacji (100%, gdy sprzęt po dacie zakupu jest użytkowany wyłącznie do realizacji projektu), gdy cena jednostkowa zakupu nie przekracza 3.500 zł),
- Koszty amortyzacji, gdy cena jednostkowa zakupu przekracza 3.500 zł zgodnie z przepisami obowiązującymi na terenie Polski obliczone proporcjonalnie do czasu użytkowania wyposażenia w projekcie.

Uwaga: Amortyzacja sprzętu jest kosztem kwalifikowalnym wówczas, gdy zakupiony sprzęt jest niezbędny do zapewnienia realizacji projektu, lecz nie służy realizacji celów bezpośrednich projektu, np. kwalifikuje się amortyzacja sprzętu używanego do koordynacji projektu czy zarządzania nim.

Uwaga ! Amortyzacja sprzętu nie jest kosztem kwalifikowalnym, jeżeli został on zakupiony z dotacji krajowej lub wspólnotowej.

4. Spotkania i promocja:

4.1. Wyżywienie

4.2. Zakwaterowanie

4.3. Publikacje (broszury, publikacje prasowe), studia (bez opłat - dotyczą np. badań naukowych niezbędnych do realizacji projektu)

4.4. Inne, np. wynajem sal, sprzętu do prezentacji, koszty cateringu, ubezpieczeń, promocji i rozpowszechniania efektów projektu

Kosztem kwalifikowalnym, jeżeli charakter projektu tego wymaga, są koszty organizacji konferencji i warsztatów po stronie polskiej i słowackiej (np. wynajem sali, koszty udziału uczestników polskich i słowackich w danym wydarzeniu).

5. Koszty ogólne

Koszty ogólne zawierają:

- najem pomieszczeń, koszty energii, telefonów (według billingu), internetu, materiałów biurowych, koszty wynagrodzeń pracowników pośrednio zaangażowanych w realizację projektu – kierownik jednostki, główny księgowy/skarbnik, sekretarka właściwie uzasadnione i skalkulowane, oparte na kosztach rzeczywistych i proporcjonalnie alokowane do projektu,

¹ Zasady naliczania amortyzacji określa art. 32 Ustawy o rachunkowości z dnia 29.09.1994r. wraz z późn. zm.

Przykładowe metody kalkulacji kosztów ogólnych stanowią załącznik nr 3 do Podręcznika.

6. Inne

- wydatki niezbędne do realizacji projektu nie wymienione w innych pozycjach budżetu np. koszty opracowania Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia w celu realizacji projektu, rzeczowe nagrody o symbolicznej wartości, opłaty notarialne - jeżeli wymaga tego charakter projektu
- koszty gwarancji, jeżeli gwarancja jest wymagana prawem krajowym, wspólnotowym lub też przez Program Operacyjny, Uzupełnienie Programu lub umowę dofinansowania,
- w przypadku, gdy dla uzyskania współfinansowania dla realizowanego przedsięwzięcia jest wymagane otwarcie odrębnego rachunku bankowego, koszty bankowe związane z otwarciem i prowadzeniem rachunku są kosztami kwalifikowalnymi.

Uwaga!

Podstawowymi warunkami kwalifikowalności wydatków, poza innymi wymienionymi w niniejszych wytycznych, są:

- posiadanie faktury lub innego dokumentu o podobnej mocy dowodowej,
- zapłata za zobowiązania w formie gotówkowej w okresie rozliczeniowym,
- odebranie protokołarne dostawy lub usługi

UWAGA ! Wszystkie zamówienia w ramach projektu muszą być realizowane zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych

Wkładem rzeczowym kwalifikowalnym rozliczonym w projekcie mogą być:

- wolontariat,
Praca wolontariusza może zostać wliczona do budżetu projektu jako wkład własny w formie rzeczowej, jednakże:
- ✓ Wolontariuszem nie może być pracownik partnera projektu, wówczas gdy jego wynagrodzenie jest dofinansowane z EFRR i jest składnikiem budżetu projektu,
- ✓ Wolontariusz musi być świadomy, że bierze udział w projekcie nieodpłatnie,
- ✓ Stanowisko wolontariusza w projekcie musi być zdefiniowane,
- ✓ Wolontariusz musi prowadzić kartę czasu pracy, w której notuje liczbę przepracowanych godzin wraz ze szczegółowym opisem wykonywanych zadań,
- ✓ Zadania wykonywane i wykazywane przez wolontariusza muszą być zgodne z tytułem jego pracy,
- ✓ Jeśli wolontariusz wykonuje zadania, takie jak stali pracownicy, to kalkulacja kosztów jego pracy musi być oparta na stawkach obowiązujących dla tego personelu. Jeśli nie, to musi ona wynikać ze stawek rynkowych. Przy kalkulacji kosztów pracy wolontariusza należy pamiętać o zasadzie racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi
- własna baza noclegowa, sala konferencyjna użytkowane na cele związane z projektem. Warunkiem rozliczenia w projekcie takiego wkładu rzeczowego jest pisemne rozeznanie cen na terenie realizowanego projektu dla równorzędnej kategorii bazy noclegowej lub sali konferencyjnej.

2.2. Udokumentowanie wydatków na etapie wnioskowania o płatność

Przyjmuje się ogólną zasadę, że płatności dokumentowane przez partnerów projektu winny być udokumentowane fakturą. Jeśli jest to niemożliwe, płatność winna być udowodniona dokumentami księgowymi o równorzędnej wartości dokumentacyjnej. Takimi dokumentami między innymi są:

- lista płac,
- delegacja krajowa wraz z załącznikami w postaci faktur i biletów,
- delegacja zagraniczna wraz z załącznikami w postaci faktur i biletów.

UWAGA !

Wszystkie wydatki ujęte we wniosku o płatność muszą być wydatkami faktycznie poniesionymi.

2.3. Umowy o podwykonawstwo

Do współfinansowania z Funduszy Strukturalnych nie kwalifikują się wydatki związane z następującymi umowami o podwykonawstwo:

- umowy o podwykonawstwo, które powodują wzrost kosztów realizacji przedsięwzięcia nie zwiększając proporcjonalnie wzrostu jego wartości,
- umowy o podwykonawstwo zawierane z pośrednikami lub konsultantami, w których płatność jest wyrażona jako udział procentowy w całkowitym koszcie przedsięwzięcia, chyba że płatność taka została uzasadniona przez partnera przez odniesienie się do rzeczywistej wartości wykonanej pracy lub usługi.

W przypadku wszystkich umów o podwykonawstwo, podwykonawcy są obowiązani dostarczyć organom audytu i kontroli wszelkich niezbędnych informacji dotyczących działań w ramach podwykonawstwa.

2.4. Księgowanie wpływów

Przychody obejmują przychód z tytułu:

- sprzedaży,
- dzierżawy,
- usług,
- rejestracji/opłat,
- lub innych równoważnych wpływów uzyskanych w ramach przedsięwzięcia w okresie jego współfinansowania lub w okresie dłuższym, do momentu zakończenia programu pomocowego, ustalonego przez Państwa Członkowskie, z wyjątkiem wpłat sektora prywatnego na rzecz współfinansowania projektu, wykazanych obok wpłat publicznych w tabelach finansowych dla danej pomocy.

Uwaga!

Wyżej wymienione wpływy stanowią dochód pomniejszający kwotę współfinansowania w ramach Funduszy Strukturalnych.

2.5. Wydatki niekwalifikowalne

Wydatkami niekwalifikowalnymi są:

- odsetki karne,
- koszty kar finansowych i sądowych,
- odsetki od debetów,
- opłaty od transakcji finansowych,
- prowizje oraz strata związana z wymianą walutową,
- podatek VAT, o ile istnieje możliwość jego odzyskania od organów podatkowych na mocy obowiązujących przepisów krajowych,
- pożyczki i odsetki od otrzymanych pożyczek,
- wydatki na infrastrukturę,
- koszty przelewów bankowych
- honoraria dla artystów,
- koszty wypełnienia wniosku o dofinansowanie,
- koszty audytu,
- usługi świadczone na rzecz projektu przez wnioskodawcę lub partnera projektu z wyjątkiem wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne pracowników zaangażowanych w realizację projektu.

Uwaga!

W przypadku rozliczania podatku VAT tzw. strukturą sprzedaży tj. zgodnie z art. 90 ust. 2-9 *Ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług*, podatek VAT w ramach programu INTERREG IIIA jest niekwalifikowany z uwagi na konieczność korygowania struktury przyjętej w danym roku obrotowym po jego zakończeniu zgodnie z art. 91 ustawy o podatku od towarów i usług podczas, gdy raporty okresowe z poniesionych w ramach projektu wydatków nie uwzględniają korekt poprzednich okresów rozliczeniowych.

2.6. Opis faktur rozliczanych w ramach projektu.

- Zatwierdzenie wydatku pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez głównego księgowego / skarbnika i kierownika jednostki,
- Nazwa i numer projektu z informacją, że projekt jest współfinansowany ze środków UE z IW INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka oraz ze środków własnych,
- Stwierdzenie wykonania usługi/dostawy,
- Numer i nazwa pozycji Budżetu –..... z krótkim opisem (zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem projektowym),
- Podstawa prawna wyboru wykonawcy/dostawcy,
- Sporządził.....(data i podpis).

2.7. Przechowywanie dokumentów źródłowych na etapie wniosku o płatność

Wszystkie dokumenty księgowe związane z realizacją projektu powinny być przechowywane przez partnera przez okres 3 lat od wypłaty przez Komisję salda końcowego pomocy dla danego państwa członkowskiego, a więc przynajmniej do 31 grudnia 2013.

2.8. Oznaczenie projektu

Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej wszystkie projekty realizowane przez partnera powinny zawierać informację i trwale oznaczenie zawierające logo Komisji Europejskiej, że projekt jest realizowany z udziałem funduszy pochodzących ze środków Programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka. Zasady oznaczania projektów podane są w Umowie o dofinansowanie na projekt oraz w szczegółowych wytycznych opracowanych przez Departament INTERREG, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego – *Promocja projektu, Wytyczne dla beneficjentów Programów Inicjatywy Wspólnotowej III A w Polsce* dostępnych na stronach www.interreg.gov.pl.

2.9. Dokumenty wymagane jako załączniki do wniosku o płatność

Poniżej przedstawiamy wykaz wymaganych dokumentów, które powinny być przesłane do właściwego Euroregionu w celu zatwierdzenia kwalifikowalności wydatków w ramach realizowanego projektu:

- Pismo przewodnie partnera zawierające akronim projektu i wskazanie osoby odpowiedzialnej za udzielanie informacji wraz z numerem telefonu, faksu i adresem e-mail,
- Umowa dofinansowania projektu – przy pierwszym rozliczeniu,
- Wniosek aplikacyjny wraz z budżetem projektu – przy pierwszym rozliczeniu,
- Umowa pomiędzy Partnerem Wiodącym, a Partnerami projektu – przy pierwszym rozliczeniu,
- Faktury lub inne dokumenty o podobnej mocy dowodowej (np. Listy płac wraz z wyliczeniem kwoty stanowiącej wartość kwalifikowaną do rozliczenia w kosztach projektu),

Uwaga!

Rozliczając wynagrodzenia pracowników zaangażowanych w projekt należy pamiętać, że wynagrodzenia w ostatnim miesiącu rozliczeniowym (np. czerwiec lub grudzień) nie są zapłacone w całości. Wyплаcone zostały wynagrodzenia netto (bez składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, bez podatku dochodowego od osób fizycznych, składek na Fundusz Pracy lub Gwarantowany Fundusz Świadczeń Pracowniczych). W związku z tym do rozliczenia wydatków kwalifikowalnych należy ująć kwoty zapłacone w okresie rozliczeniowym. Niezapłacone w okresie rozliczeniowym składniki wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń lub podatki przechodzą do rozliczenia na następny okres.

- Dokumenty potwierdzające dokonanie zapłaty – przelew, wyciąg bankowy lub dowód kasowy (KW),
- Karty czasu pracy (timesheets) wraz z krótkim opisem wykonywanych działań w każdym przepracowanym dniu. Karty czasu pracy powinny być podpisane przez osobę wykonującą działanie oraz zatwierdzone przez Kierownika projektu,
- Umowy zlecenia, o dzieło wraz z rachunkami, wskazaniem sposobu wyliczenia wynagrodzenia i poświadczeniem odbioru zadania,
- Protokół odbioru dostaw i usług,
- W przypadku zakupu używanego sprzętu - Oświadczenie sprzedawcy używanego sprzętu podające pochodzenie sprzętu i potwierdzenie, że w ciągu ostatnich 7 lat nie został on nabyty z wykorzystaniem dotacji krajowej lub wspólnotowej,
- W przypadku rozliczania w projekcie amortyzacji – Oświadczenie Partnera, że koszty amortyzacji nieruchomości lub urządzeń uwzględnione w wydatkach kwalifikowalnych dotyczą tylko i wyłącznie zakupów, które nie zostały sfinansowane z wykorzystaniem dotacji krajowej lub wspólnotowej,
- Dokumentacja z przeprowadzonego przetargu zrealizowanego zgodnie z prawem o zamówieniach publicznych,
- Zakładowy plan kont z wyodrębnionymi kontami księgowymi na realizację projektu oraz wydruki z programu finansowo – księgowego wg przychodów, kosztów i wydatków,
- Wniosek o płatność zgodnie ze wzorem,
- Oświadczenie że wynagrodzenia brutto i odpłatność zakładu pracy z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy lub Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych rozliczane w projekcie i refundowane ze środków Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA nie zostały i nie będą rozliczone w innym projekcie finansowanym ze środków Unii Europejskiej.

Oświadczenia oraz wnioski o płatność w celu potwierdzenia kwalifikowalności wydatków należy przesłać do Euroregionu w oryginale. Dokumenty te winny być podpisane przez głównego księgowego / skarbnika i kierownika jednostki. Pozostałe dokumenty należy przesłać jako kserokopie poświadczone za zgodność z oryginałem przez Głównego Księgowego/Skarbnika lub Kierownika projektu.

III. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) nr 448/2004

z dnia 10 marca 2004 r.

zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1685/2000 ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 w odniesieniu do warunków, jakie muszą spełniać wydatki na działanie współfinansowane z funduszy strukturalnych i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1145/2003

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,²

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiające ogólne przepisy w sprawie funduszy strukturalnych, w szczególności jego art. 30 ust 3 i art. 53 ust. 2,

po konsultacjach z Komitetem na podstawie art. 147 Traktatu, Komitetem ds. Struktury Agrarnej i Rozwoju Wsi oraz Komitetu ds. Struktur Rybołówstwa i Akwakultury,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wspólny zestaw zasad dotyczących kwalifikowania wydatków jest zawarty w załączniku do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1685/2000³. Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 5 sierpnia 2000 r.
- (2) Jednakże, jak wykazało doświadczenie, zasady kwalifikowania wydatków wymagają zmiany w odniesieniu do kilku kwestii.
- (3) W szczególności, należy uznać kwalifikowanie wydatków z tytułu międzynarodowych transakcji finansowych w związku z pomocą udzielaną w ramach Peace II i inicjatyw wspólnotowych, w związku z potrąceniem odsetek otrzymany od wpłat na konto.
- (4) Ponadto, należy zaznaczyć, że płatności dokonywane na rzecz kapitału podwyższonego ryzyka, funduszu pożyczkowego i gwarancyjnego są wydatkami rzeczywiście poniesionymi.
- (5) Należy wyraźniej zaznaczyć, że kwalifikowanie podatku VAT do współfinansowania nie jest uzależnione od tego, czy beneficjent końcowy jest podmiotem publicznym czy prywatnym.
- (6) W odniesieniu do rozwoju obszarów wiejskich, należy zaznaczyć, że należy stosować zasadę, zgodnie z którą dowód poniesienia wydatków może mieć formę otrzymanych faktur, lecz bez uszczerbku dla szczególnych zasad ustanowionych w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 445/2002 z dnia 26 lutego 2002 ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich ze środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR)¹, według których należy ustalić standardowe koszty jednostkowe dla niektórych inwestycji w sektorze leśnictwa.
- (7) Dla większej przejrzystości i wygody, należy zmienić w całości brzmienie załącznika do rozporządzenia (WE) nr 1685/2000.

² Dz.U. L 161 z 26.06.1999, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1105/2003 (Dz.U. L 158 z 27.06.2003, str. 3).

³ Dz.U. L 193 z 29.07.2000, str. 39. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1145/2003 (Dz.U. L 160 z 28.06.2003, str. 48).

¹ Dz.U. L 74 z 15.3.2002, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 963/2003 (Dz.U. L 138, 5.6.2003, str. 32).

- (8) Przepisy wykonawcze regulujące kwestię płatności w ramach kapitału podwyższonego ryzyka, funduszy pożyczkowych i gwarancyjnych, jak również kwalifikowanie podatku VAT, stwarzają trudności interpretacyjne.
- (9) Uwzględniając w odpowiedni sposób zasadę równego traktowania i biorąc pod uwagę koszty, które można zakwalifikować jako opłaty z tytułu transakcji międzynarodowych, odpowiednie zasady należy stosować z mocą wsteczną.
- (10) Rozporządzenie (WE) nr 1685/2000 zostało odpowiednio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1145/2003. Jednakże, przyjmując to rozporządzenie, nie zachowano w pełni wymogów dotyczących procedury komitetu, w związku z czym rozporządzenie (WE) nr 1145/2003 należy uchylić. Niniejsze rozporządzenie należy, zatem stosować od dnia wejścia w życie rozporządzenia (WE) nr 1145/2003.
- (11) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Rozwoju i Konwersji Regionów,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Rozporządzenie (WE) nr 1145/2003 traci moc.

Artykuł 2

Załącznik do rozporządzenia (WE) nr 1685/2000 zastępuje się tekstem zawartym w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 5 lipca 2003 r.

Od dnia 5 sierpnia 2000 r., obowiązują następujące punkty w Załączniku:

- (a) w odniesieniu do zasady 1, punkty 1.3, 2.1, 2.2 i 2.3;
- (b) w odniesieniu do zasady 3, punkt 1;
- (c) w odniesieniu do zasady 7, punkty 1-5.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 10 marca 2004 r.

W imieniu Komisji

Michel BARNIER

Członek Komisji

Załącznik nr 2

ZASADY KWALIFIKOWANIA WYDATKÓW

Zasada nr 1: Wydatki rzeczywiście ponoszone

1. PŁATNOŚCI PONOSZONE PRZEZ KOŃCOWYCH BENEFICJENTÓW

- 1.1. Płatności poczynione przez końcowych beneficjentów, w rozumieniu art. 32, ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia (WE) nr 1260/1999 (zwanego dalej „rozporządzeniem ogólnym”) dokonywane są w postaci gotówkowej, z uwzględnieniem wyjątków określonych w ppkt. 1.5.
- 1.2. W przypadku systemów pomocy na podstawie art. 87 Traktatu oraz pomocy przyznawanej przez podmioty określone przez Państwa Członkowskie, „płatności końcowych beneficjentów” oznaczają pomoc wypłacaną indywidualnym odbiorcom przez podmioty, które przyznają pomoc. Płatności pomocy końcowych beneficjentów muszą zostać uzasadniane przez odniesienie do warunków i celów pomocy.
- 1.3. Płatności dokonywane na rzecz kapitału podwyższonego ryzyka, funduszu pożyczkowego i gwarancyjnego (w tym funduszu kapitału podwyższonego ryzyka) traktuje się jako „wydatki rzeczywiście poniesione” w rozumieniu trzeciego akapitu art. 32, ust. 1 rozporządzenia ogólnego pod warunkiem, że fundusz taki spełnia wymagania określone odpowiednio w zasadach 8 i 9.
- 1.4. W przypadkach innych niż określone w ppkt. 1.2, „płatności końcowych beneficjentów” oznaczają płatności ponoszone przez podmioty publiczne lub prywatne firmy określone w uzupełnieniu programu zgodnie z art. 18 ust. 3 lit. b) rozporządzenia ogólnego bezpośrednio odpowiadają za zlecenie poszczególnych działań .
- 1.5. Zgodnie z warunkami określonymi w ppkt. 1.6 - 1.8, amortyzacja, wkład rzeczowy i koszty ogólne mogą również kształtować część płatności określonych w ppkt.1.1. Jednakże współfinansowanie działań przez fundusze strukturalne nie powinno przekraczać całkowitych wydatków kwalifikowanych, z wyłączeniem wkładu rzeczowego, po zakończeniu operacji.
- 1.6. Koszty amortyzacji nieruchomości lub wyposażenia, dla których istnieje bezpośrednie powiązanie z celami działań są wydatkami kwalifikowanymi, pod warunkiem że:
  - a) przyznana pomoc krajowa lub wspólnotowa nie służyła nabyciu tej nieruchomości albo wyposażenia;
  - b) koszt amortyzacji jest w powiązaniu z odpowiednimi zasadami rachunkowości; oraz
  - c) koszty odnoszą się wyłącznie do okresu współfinansowania omawianych działań.
- 1.7. Wkłady rzeczowe są wydatkami kwalifikowanymi pod warunkiem, że:
  - a) polegają na udostępnieniu ziemi, nieruchomości, wyposażenia i materiałów, badań i działań specjalistycznych lub bezpłatnej dobrowolnej pracy;
  - b) nie są dokonywane na zasadach środków inżynierii finansowej, określonych w zasadach 8, 9 i 10;
  - c) ich wartość może być niezależnie oceniona i poddana audytowi;
  - d) w przypadku udostępnienia ziemi lub nieruchomości, jej wartość jest poświadczana przez niezależnego, wykwalifikowanego eksperta lub też należycie uprawniony właściwy organ;
  - e) w przypadku bezpłatnej dobrowolnej pracy, wartość pracy jest określana przy wzięciu pod uwagę ilości spędzonego czasu oraz standardowej stawki godzinowej lub dziennej za wykonywaną pracę; oraz
  - f) przepisy zasad 4, 5 i 6 stosuje się tam, gdzie sytuacja tego wymaga.

- 1.8. Koszty ogólne są wydatkami kwalifikowanymi, pod warunkiem, że oparte są na faktycznych kosztach, które odnoszą się do wprowadzania w życie działań współfinansowanych przez fundusze strukturalne oraz są przeznaczone pro rata do działań zgodnie z należycie uzasadnioną, rzetelną i bezstronną metodologią.
- 1.9. Przepisy ppkt 1.5-1.8 stosuje się w odniesieniu do indywidualnych odbiorców określonych w ppkt 1.2 w przypadku planów pomocy zgodnych z art. 87 Traktatu oraz pomocy przyznanej przez podmioty określone przez Państwa Członkowskie.
- 1.10. Państwa Członkowskie mogą stosować bardziej restrykcyjne przepisy krajowe określające wydatki kwalifikowane dotyczące ppkt 1.6 – 1.8..

2. DOWODY WYDATKÓW

- 2.1. Przyjmuje się ogólną zasadę, że płatności poczynione przez końcowych beneficjentów, zgłaszane jako płatności okresowe i płatności salda końcowego, winny być potwierdzone otrzymaną fakturą. Jeśli nie jest to możliwe, płatność potwierdza się dokumentami rachunkowymi o równoważnej wartości dowodowej.
- 2.2. W odniesieniu do rozwoju obszarów wiejskich, bez naruszenia szczegółowych zasad ustanowionych w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 445/2002 ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich ze środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, przy ustalaniu standardowego kosztu jednostkowego dla niektórych inwestycji w sektorze leśnictwa, stosuje się przepis ppkt. 2.1.
- 2.3. Ponadto, gdy działania są realizowane w ramach procedur udzielania zamówień publicznych, płatności poczynione przez końcowych beneficjentów, deklarowane jako płatności okresowe i płatności salda końcowego są potwierdzone otrzymaną fakturą wystawioną zgodnie z podpisanymi umowami. W pozostałych przypadkach, włącznie z przyznawaniem dotacji państwowych, płatności końcowych beneficjentów, deklarowane jako płatności okresowe i płatności salda końcowego, muszą być uzasadnione wydatkami faktycznie poniesionymi (w tym wydatkami, o których mowa w ppkt. 1.5) przez dane organy i przedsiębiorstwa państwowe lub prywatne firmy uczestniczące w realizacji działania.

3. PODWYKONAWSTWO

- 3.1. Bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych przepisów krajowych, do współfinansowania z Funduszy Strukturalnych nie kwalifikują się wydatki dotyczące następujących umów podwykonawstwa:
  - a) podwykonawstwo, które podnosi koszty wykonania działania bez odpowiedniego podniesienia jego wartości;
  - b) umowy podwykonawstwa z podmiotami pośredniczącymi lub konsultantami, w których płatność jest określona jako procent wartości całkowitej działania, dopóki płatność taka nie zostanie uzasadniona przez końcowego beneficjenta w stosunku do wartości rzeczywistej pracy lub usług.
- 3.2. Dla wszystkich umów podwykonawstwa, podwykonawcy podejmują działania zapewniające audyt i kontrolę podmiotów wraz ze wszystkimi niezbędnymi informacjami odnoszącymi się do działań podlegających podwykonawstwu.

Zasada nr 2: Księgowanie wpływów

1. „Wpływy” dla celów niniejszej zasady obejmują przychody z tytułu sprzedaży, dzierżawy, usług, rejestracji/opłat lub innych równoważnych wpływów uzyskanych w ramach realizacji działania w okresie jego współfinansowania lub w okresie dłuższym, do momentu zakończenia pomocy, ustalonym przez Państwa Członkowskie, z wyjątkiem:

- a) przychodów uzyskiwanych podczas cyklu gospodarczego współfinansowanych inwestycji, które są podmiotem szczegółowych przepisów art. 29 ust. 4 rozporządzenia ogólnego;
  - b) przychodów uzyskiwanych w ramach środków inżynierii finansowej określonych w zasadach 8, 9 i 10;
  - c) wkładu sektora prywatnego w celu współfinansowania działań, które występują obok wkładów publicznych w tabelach finansowych ważnych środków pomocowych.
2. Przychody określone w pkt 1, przedstawiają dochód, o który pomniejsza się kwotę współfinansowania z funduszy strukturalnych, wymaganą w omawianych działaniach. Przed skalkulowaniem wkładu z funduszy strukturalnych i nie później niż w momencie zamykania pomocy są one potrącane z kwalifikowanych wydatków na działanie w całości lub też pro rata, w zależności od tego, czy będą uzyskiwane w całości, czy jedynie w części współfinansowanego działania.

Zasada nr 3: Opłaty finansowe i inne oraz wydatki prawne

1. OPŁATY FINANSOWE

Oprocentowanie debetu (inne niż wydatki na dopłaty do oprocentowania w celu zmniejszenia kosztów pożyczek dla przedsiębiorstw, realizowane w ramach zatwierdzonego programu pomocy państwowej), opłaty z tytułu transakcji finansowych, prowizje od wymiany walut i ujemne różnice kursowe oraz inne wydatki finansowe nie kwalifikują się do współfinansowania z funduszy strukturalnych. Jednakże, opłaty z tytułu międzynarodowych transakcji finansowych w ramach pomocy z programu Peace II i Inicjatyw Wspólnotowych (Interreg III, Leader+, Equal i Urban II) kwalifikują się do współfinansowania z funduszy strukturalnych po uprzednim potrąceniu oprocentowania kredytu na zaliczki. Ponadto, w przypadku dotacji globalnych, kwoty odsetek od debetu zapłacone przez wyznaczonego pośrednika przed płatnością końcowego salda pomocy, zostają zakwalifikowane, po uprzednim potrąceniu oprocentowania kredytu na zaliczki.

2. OPŁATY BANKOWE ZA PROWADZENIE RACHUNKU

W przypadku gdy współfinansowanie przez fundusze strukturalne wymaga otwarcia odrębnego rachunku lub rachunków w celu wykonania działania, opłaty bankowe za otwarcie oraz prowadzenie rachunku kwalifikują się.

3. OPŁATY ZA PORADY, OPŁATY NOTARIALNE, KOSZTY EKSPERTYZ TECHNICZNYCH I FINANSOWYCH, KOSZTY KSIĘGOWOŚCI ORAZ AUDYTU

Koszty tego rodzaju kwalifikują się, jeśli są bezpośrednio związane z działaniem oraz są konieczne do jego przygotowania lub wykonania lub też w przypadku kosztów księgowych lub kosztu audytu, kwalifikują się, jeżeli związane są z wymaganiami organu zarządzającego.

4. KOSZTY GWARANCJI UDZIELONYCH PRZEZ BANK LUB INNE INSTYTUCJE FINANSOWE

Koszty tego rodzaju kwalifikują się w przypadkach, gdy gwarancje wymagane są prawem krajowym i wspólnotowym albo decyzją Komisji zatwierdzającą pomoc finansową.

5. GRZYWNY, KARY FINANSOWE ORAZ WYDATKI ZWIĄZANE ZE SPORAMI SĄDOWYMI

Wydatki te nie kwalifikują się.

Zasada nr 4: Zakup sprzętu używanego

Zakup używanego sprzętu kwalifikuje się do współfinansowania przez fundusze strukturalne, bez uszczerbku bardziej rygorystycznych przepisów krajowych pod warunkiem spełnienia trzech następujących kryteriów:

- a) sprzedający sprzęt dostarczy deklarację określającą jego pochodzenie oraz potwierdzi, że w okresie ostatnich siedmiu lat sprzęt nie został zakupiony z pomocy przyznanej na szczeblu krajowym lub wspólnotowym;

- b) cena sprzętu nie przekracza jego rynkowej wartości i jest niższa od ceny podobnego nowego sprzętu; oraz
- c) sprzęt posiada właściwości techniczne niezbędne dla realizacji działania oraz odpowiada obowiązującym normom.

Zasada nr 5: Zakup ziemi

1. ZASADA OGÓLNA

- 1.1. Koszty zakupu niezabudowanej ziemi kwalifikują się do współfinansowania z funduszy strukturalnych, bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych przepisów krajowych, pod warunkiem spełnienia trzech następujących kryteriów:
  - a) istnieje bezpośredni związek pomiędzy zakupem gruntu i celem współfinansowanego działania;
  - b) wyjątkiem przypadków opisanych w pkt 2, zakup ziemi nie może stanowić więcej niż 10 % wszystkich kwalifikowanych wydatków na dane działanie, chyba że wyższy udział pomocy zostanie zaakceptowany przez Komisję;
  - c) należy uzyskać zaświadczenie od niezależnego, uprawnionego eksperta lub należycie upoważnionego urzędowego organu, potwierdzające, że cena zakupu nie przekracza rynkowej wartości.
- 1.2. W przypadku programów pomocy na podstawie art. 87 Traktatu, kwalifikowanie wydatków związanych z zakupem ziemi powinno być ocenione przy wzięciu pod uwagę programu pomocy jako całości.

2. DZIAŁANIA Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA

W działaniach z zakresu ochrony środowiska, w celu zakwalifikowania wydatków, należy spełnić wszystkie wymienione poniżej warunki:

- zakup jest przedmiotem pozytywnej decyzji organu zarządzającego,
- ziemia jest przeznaczona do wykorzystania przez okres określony w decyzji,
- ziemia nie jest przeznaczona do celów rolniczych, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków zatwierdzonych przez organ zarządzający,
- zakup jest dokonany przez lub w imieniu instytucji publicznej lub przez podmiot podlegający prawu publicznemu,

Zasada nr 6: zakup nieruchomości

1. ZASADA OGÓLNA

Koszty zakupu nieruchomości, takich jak wybudowanych już budynków i ziemi, na której są one zbudowane, kwalifikują się do współfinansowania z funduszy strukturalnych, jeśli istnieje bezpośrednie powiązanie pomiędzy zakupem i celem działania, przy uwzględnieniu warunków określonych w pkt 2 bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych przepisów krajowych.

2. Warunki kwalifikacji

- 2.1. Należy uzyskać zaświadczenie od niezależnego, wykwalifikowanego rzeczoznawcę lub należycie upoważnionego urzędowego organu, potwierdzające, że cena zakupu nie przekracza rynkowej wartości jak również zaświadczenie, iż budynek odpowiada normom krajowym lub też wyszczególnić punkty, z którymi nie jest zgodny, w przypadku gdy ich sprostowanie przez końcowego użytkownika jest przewidywane w ramach działań.

- 2.2. Budynek nie otrzymał, w okresie ostatnich 10 lat, krajowej lub wspólnotowej dotacji, która skutkowałaby podwójnym udzieleniem pomocy w przypadku współfinansowania jego zakupu z funduszy strukturalnych
- 2.3. Nieruchomości są wykorzystywane przez okres oraz do celów określonych przez organ zarządzający.
- 2.4. Budynki mogą być wyłącznie wykorzystywane zgodnie z celami działania. W szczególności budynki mogą być używane przez administrację publiczną jedynie wówczas, gdy takie stosowanie jest zgodne z dopuszczalnymi działaniami w określonym funduszu strukturalnym.

Zasada nr 7: VAT i inne podatki oraz opłaty

1. Podatek VAT nie jest wydatkiem kwalifikowanym z wyjątkiem przypadków, gdy jest on faktycznie i ostatecznie wytworzony przez końcowego beneficjenta lub indywidualnego odbiorcę w ramach programu pomocy zgodnie z art. 87 Traktatu oraz w przypadku pomocy finansowanej przez instytucję wyznaczoną przez Państwo Członkowskie. VAT, który podlega zwrotowi, przy zastosowaniu jakichkolwiek środków, nie może być uznany za wydatek kwalifikowany nawet, jeżeli końcowy beneficjent lub indywidualny odbiorca nie odzyska go w danym momencie. Przy ustalaniu, czy VAT stanowi wydatek kwalifikowany zgodnie z zapisami niniejszych zasad, nie jest brany pod uwagę publiczny lub prywatny status beneficjenta końcowego lub odbiorcy.
2. Podatek VAT, którego zwrotu beneficjent końcowy lub odbiorca końcowy nie może uzyskać na mocy określonych przepisów krajowych, stanowi wydatek kwalifikowany tylko wtedy, gdy takie przepisy są pod każdym względem zgodne z Szóstą Dyrektywą Rady nr 77/388/EWG w sprawie VAT¹.
3. W przypadku gdy końcowy beneficjent lub indywidualny odbiorca podlega programowi pomocy zryczałtowanej, zgodnie z tytułem XIV szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG w sprawie VAT, dla potrzeb pkt. 1, zapłacony VAT dla celów pkt 1 jest uznawany jako podlegający zwrotowi.
4. Bez naruszania przepisów art. 29 ust. 6 rozporządzenia ogólnego, współfinansowanie ze strony Wspólnoty nie może przekroczyć całkowitych kosztów kwalifikowanych, z wyłączeniem podatku VAT.
5. Inne podatki i opłaty (zwłaszcza podatki bezpośrednie oraz składka na ubezpieczenie społeczne, wynagrodzenia i pensje), które wynikają ze współfinansowania przez fundusze strukturalne nie stanowią wydatków kwalifikowanych z wyjątkiem przypadków, gdy jest on faktycznie i definitywnie wytworzony przez końcowego beneficjenta lub indywidualnego odbiorcę.

Zasada nr 8: kapitał podwyższonego ryzyka i fundusze pożyczkowe

1. ZASADA OGÓLNA

Fundusze strukturalne mogą współfinansować kapitał kapitału podwyższonego z kapitału ryzyka i/lub funduszy pożyczkowych lub funduszy kapitału podwyższonego ryzyka (zwanymi dalej "funduszami"), jeśli spełniają one warunki określone w pkt 2. Do celów niniejszej zasady "fundusze kapitału podwyższonego ryzyka oraz fundusze pożyczkowe" oznaczają nośniki inwestycji stworzone specjalnie w celu zapewnienia równości lub inne formy ryzyka kapitałowego, w tym pożyczki dla małych i średnich przedsiębiorstw; określone w zaleceniu Komisji 96/280/WE[9]. "Fundusze kapitału podwyższonego ryzyka" oznaczają fundusze utworzone w celu inwestowania w różne kapitały podwyższonego ryzyka oraz fundusze pożyczkowych. Uczestnictwo funduszy strukturalnych w funduszach mogą towarzyszyć współpłatność lub gwarancje pochodzące z innych instrumentów finansowych Wspólnoty.

2. WARUNKI

- 2.1. Rozsądny plan operacyjny zostaje przedstawiony przez podmioty współfinansujące lub sponsorów funduszu określając, między innymi, wskazany rynek, kryteria, terminy i warunki finansowania,

---

¹ Dz.U. L 145 z 13.6.1977, str. 1.

budżet operacyjny funduszu, własność oraz partnerów współfinansujących, profesjonalizm, kompetencje oraz niezależność zarządzania, przepisy wewnętrzne funduszu, uzasadnienie oraz zamierzone wykorzystanie wkładów funduszy strukturalnych, politykę wychodzenia z inwestycji, przepisy o likwidacji funduszu, w tym ponowne wykorzystanie zwrotów przypisanych do wkładu z funduszy strukturalnych. Plan operacyjny zostaje szczegółowo oceniony, a jego wykonanie jest nadzorowane przez lub na odpowiedzialność organu zarządzającego.

- 2.2. Fundusz zostaje powołany jako niezależna osoba prawna zarządzana na podstawie umowy udziałowców lub też jako wydzielona jednostka finansowa w ramach istniejącej instytucji finansowej. W tym ostatnim przypadku fundusz jest przedmiotem oddzielnej umowy wykonawczej, wymagającej zwłaszcza posiadania oddzielnych rachunków odróżniających nowe zasoby zainwestowane w fundusz (w tym wkład funduszy strukturalnych) oraz źródła wstępnie dostępne w danej instytucji. Wszyscy uczestnicy funduszu wnoszą swój wkład w gotówce.
- 2.3. Komisja nie może zostać partnerem ani udziałowcem funduszu.
- 2.4. Wkład z funduszy strukturalnych podlega ograniczeniom ustanowionym w art. 29 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia ogólnego.
- 2.5. Fundusze mogą inwestować wyłącznie w małe i średnie przedsiębiorstwa na etapie ich powstawania, wczesnej działalności (włącznie z kapitałem założycielskim) lub rozwoju i wyłącznie w działania, które osoby zarządzające funduszem uznają za gospodarczo rentowne. Ocena rentowności powinna brać pod uwagę wszystkie źródła dochodów danego przedsiębiorstwa. Fundusz nie inwestuje w przedsiębiorstwa, które znajdują się w trudnej sytuacji w rozumieniu wytycznych Wspólnoty dotyczących zasad udzielania pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzując przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji¹.
- 2.6. Należy podjąć wszelkie środki ostrożności, aby minimalizować zakłócenia konkurencji na rynku kapitału podwyższonego ryzyka i pożyczek. Zwłaszcza zyski z inwestycji w akcje lub udziały oraz z pożyczek (pomniejszony pro rata o udział w kosztach zarządzania) mogą być preferencyjnie przeznaczone dla udziałowców sektora prywatnego w zależności od poziomu wynagrodzeń określonych w umowie udziałowców, zaś następnie powinny być przyznane proporcjonalnie pomiędzy udziałowców i fundusze strukturalne. Zwroty do funduszu odnoszące się do wkładu funduszy strukturalnych używa się ponownie na rzecz działań rozwojowych dla małych i średnich przedsiębiorstw w tych samych kwalifikowanych obszarach.
- 2.7. Koszty zarządzania nie mogą przekraczać 5 % kapitału wpłaconego w całości średnio raz w roku w czasie trwania programu pomocowego, chyba że po przetargu wyższy procent okaże się niezbędny.
- 2.8. W okresie zamykania działania, wydatki kwalifikowane funduszu (końcowego beneficjenta) stanowią kapitał funduszu, który został zainwestowany lub pożyczony małym i średnim przedsiębiorstwom, włączając poniesione koszty zarządzania.
- 2.9. Wkłady do funduszy z funduszy strukturalnych i innych źródeł publicznych, jak również inwestycje prowadzone przez fundusze w poszczególnych małych i średnich przedsiębiorstwach, podlegają przepisom dotyczącym pomocy państwa.

3. ZALECENIA

- 3.1. Komisja zaleca standardy dobrej praktyki określone w ppkt 3.2.-3.6. funduszom, w których mają udziały fundusze strukturalne. Komisja będzie traktować wypełnianie zaleceń jako pozytywny element przy sprawdzaniu zgodności funduszy z przepisami dotyczącymi pomocy państwa. Zalecenia nie są wiążące do celów kwalifikowania wydatków.
- 3.2. Finansowy wkład sektora prywatnego powinien być znaczący i wynosić ponad 30 %.
- 3.3. Fundusze powinny być wystarczająco duże i odnosić się do wystarczająco dużej docelowej grupy ludności, aby ich działania zapewniały potencjalną gospodarczą rentowność, harmonogram inwestycji zgodny z okresem funkcjonowania funduszy strukturalnych oraz ich skupienie na obszarach niedoborów rynkowych.

---

¹ Dz.U. C 288 z 9.10.1999, str. 2.

- 3.4. Okres wniesienia wkładu do funduszu powinien być taki sam dla funduszy strukturalnych i dla udziałowców oraz pro rata do udziałów subskrybowanych.
- 3.5. Fundusze są zarządzane przez niezależne profesjonalne zespoły z odpowiednim doświadczeniem w biznesie prezentującym niezbędne umiejętności i wiarygodność do zarządzania funduszem kapitału podwyższonego ryzyka. Zespół zarządzający wybierany jest na podstawie procesu selekcji, przy uwzględnieniu poziomu przewidywanych opłat.
- 3.6. Fundusze co do zasady nie powinny nabywać większości udziałów w firmach i powinny dążyć do zrealizowania wszystkich inwestycji podczas istnienia funduszu.

Zasada nr 9: Fundusze gwarancyjne

1. ZASADA OGÓLNA

Fundusze strukturalne mogą współfinansować kapitał funduszy gwarancyjnych zgodnie z warunkami określonymi w pkt 2. Do celów niniejszej zasady "fundusze gwarancyjne" oznaczają instrumenty finansowe, które gwarantują kapitał ryzyka oraz fundusze pożyczkowe w rozumieniu zasady nr 8 oraz inne programy finansowania ryzyka małych i średnich przedsiębiorstw (w tym pożyczki) przeciwko stratom wynikłym z inwestycji w małe i średnie przedsiębiorstwa, jak określono w zaleceniu 96/280/WE, ostatnio zmienionym zaleceniem Komisji z dnia 6 maja 2003 r. Fundusze mogą być publicznie wspieranymi funduszami wzajemnymi założonymi przez małe i średnie przedsiębiorstwa, fundusze komercyjne z partnerami z sektora prywatnego lub funduszami całkowicie finansowanymi ze środków publicznych. Uczestnictwo w funduszu funduszy strukturalnych może być wsparte częściowymi gwarancjami zapewnionymi przez inne instrumenty finansowania Wspólnoty.

2. WARUNKI

- 2.1. Współfinansujący lub sponsorzy funduszu przedstawiają rozsądny plan operacyjny w taki sam sposób jak dla funduszy podwyższonego ryzyka (zasada nr 8), *mutatis mutandis*, określający gwarantowany portfel docelowy. Plan operacyjny jest szczegółowo oceniany, a jego wykonanie jest nadzorowane przez lub na odpowiedzialność instytucji zarządzającej.
- 2.2. Fundusz zostaje powołany jako niezależna osoba prawna zarządzana na podstawie umowy udziałowców lub też jako wydzielona jednostka finansowa w ramach istniejącej instytucji finansowej. W tym ostatnim przypadku fundusz jest przedmiotem oddzielnej umowy wykonawczej, wymagającej zwłaszcza posiadania oddzielnych rachunków odróżniających nowe zasoby zainwestowane w fundusz (w tym wkład funduszy strukturalnych) oraz zasoby wstępnie dostępne w danej instytucji.
- 2.3. Komisja nie może zostać partnerem ani udziałowcem w funduszu.
- 2.4. Fundusze mogą gwarantować wyłącznie inwestycje w działania oceniane jako potencjalnie gospodarczo rentowne. Fundusze nie zapewniają gwarancji przedsiębiorstwom, które znajdują się w trudnej sytuacji w rozumieniu wytycznych Wspólnoty dotyczących zasad udzielania pomocy państwa na ratowanie restrukturyzując przedsiębiorstw zagrożonych.
- 2.5. Każda część wkładu funduszy strukturalnych pozostała po okresie gwarancji jest wykorzystywana ponownie na działania związane z rozwojem małych i średnich przedsiębiorstw na tym samym kwalifikowanym obszarze.
- 2.6. Koszty zarządzania nie mogą przekroczyć 2 % kapitału wpłaconego w całości średnio raz w roku podczas trwania programu pomocowego, chyba, że przeprowadzony przetarg wykaże konieczność podwyższenia tego pułapu.
- 2.7. W okresie zamykania działania, wydatki kwalifikowane funduszu (końcowego beneficjenta) są równe kwocie kapitału wpłaconego w całości funduszu niezbędnego, na podstawie niezależnego badania, w celu objęcia gwarancji, włącznie z poniesionymi kosztami zarządzania.
- 2.8. Wkłady do funduszy gwarancyjnych z funduszy strukturalnych i innych źródeł publicznych, jak również gwarancje dostarczane przez takie fundusze małym i średnim przedsiębiorstwom, podlegają zasadom dotyczącym pomocy państwa.

Zasada nr 10: leasing

1. ZASADY OGÓLNE

Wydatki poniesione w związku z operacjami leasingowymi są kwalifikowane do współfinansowania przez fundusze strukturalne pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w pkt 2-4.

2. POMOC ZA POŚREDNICTWEM LEASINGODAWCY

- 2.1. Leasingodawca jest bezpośrednim odbiorcą współfinansowania wspólnotowego, które zostaje wykorzystane na obniżenie rat leasingowych płaconych przez leasingobiorcę w odniesieniu do aktywów objętych umową leasingu.
- 2.2. Umowy leasingowe, dla których wypłacana jest pomoc wspólnotowa zawierają opcję nabycia lub też zapewniają minimalny okres leasingowy odpowiadający okresowi użytkowania środków trwałych, które są przedmiotem umowy.
- 2.3. W przypadku gdy umowa leasingowa wygasa przed upływem minimalnego okresu leasingowego bez uprzedniego zatwierdzenia właściwych władz, leasingodawca podejmuje działania mające na celu zwrot odpowiednim władzom krajowym (jako kredyt do właściwego funduszu) część pomocy wspólnotowej, odpowiadającą pozostałemu okresowi leasingowemu.
- 2.4. Nabycie mienia przez leasingodawcę, udokumentowane potwierdzoną fakturą lub dokumentem rachunkowym o równoważnej wartości dowodowej, stanowi wydatek kwalifikowany do współfinansowania. Maksymalna kwota kwalifikowana do współfinansowania przez Wspólnotę nie przekracza wartości rynkowej leasingowanego mienia.
- 2.5. Koszty związane z umową leasingową (zwłaszcza podatek, marża leasingodawcy, odsetki od refinansowania kosztów, narzuty, opłaty ubezpieczeniowe), inne niż wydatki określone w ppkt 2.4, nie są wydatkami kwalifikowanymi.
- 2.6. Pomoc wspólnotowa wypłacona leasingodawcy jest wykorzystywana na rzecz leasingobiorcy, w drodze jednolitego obniżenia wszystkich rat leasingowych podczas okresu leasingowego.
- 2.7. Leasingodawca musi wykazać, iż pomoc wspólnotowa będzie w całości przekazana leasingobiorcy, poprzez ustanowienie podziału płatności rat lub poprzez alternatywną metodę dającą równoważne zabezpieczenie.
- 2.8. Koszty określone w ppkt 2.5, wykorzystanie jakichkolwiek korzyści fiskalnych wynikających z operacji leasingowej oraz pozostałe warunki kontraktu są równoważne do stosowanych w przypadku braku interwencji finansowej Wspólnoty.

3. POMOC DLA LEASINGOBIORCY

- 3.1. Leasingobiorca jest bezpośrednim odbiorcą wspólnotowego współfinansowania.
- 3.2. Raty leasingowe płacone na rzecz leasingodawcy przez leasingobiorcę, udokumentowane potwierdzoną fakturą lub dokumentem rachunkowym o równoważnej wartości dowodowej, stanowią wydatek kwalifikowany do współfinansowania.
- 3.3. W przypadku umów leasingowych, które zawierają opcję nabycia lub, które przewidują minimalny okres leasingowy odpowiadający okresowi użytkowania mienia, którego dotyczy umowa, maksymalna kwota współfinansowania kwalifikowanego przez Wspólnotę nie przekracza wartości rynkowej leasingowanego mienia. Pozostałe koszty związane z umową leasingową (zwłaszcza podatek, marża dzierżawiącego, odsetki od refinansowania kosztów, narzuty, opłaty ubezpieczeniowe) nie są wydatkami kwalifikowanymi.
- 3.4. Pomoc wspólnotowa w przypadku umów leasingowych, określonych w ppkt 3.3 jest wypłacana na rzecz leasingobiorcy w jednej lub więcej transzach, stosownie do efektywnie płaconych rat leasingowych. W przypadku gdy okres umowy leasingowej przekracza końcową datę rozliczenia płatności pomocy wspólnotowej, jedynie wydatki powiązane z ratami leasingowymi przypadającymi

do zapłaty oraz zapłaconymi przez leasingobiorcę do momentu końcowej daty płatności z tytułu pomocy, mogą być rozważane jako kwalifikowane.

3.5. W przypadku kontraktów leasingowych, które nie przewidują opcji kupna i których trwanie jest krótsze niż okres życia aktywu, którego dotyczy umowa, raty leasingowe są kwalifikowane do współfinansowania przez Wspólnotę proporcjonalnie do okresu kwalifikowanego działania. Jednakże leasingobiorca musi być w stanie wykazać, iż leasing był najbardziej efektywną metodą pozyskania wyposażenia. W przypadku gdy koszty mogłyby być mniejsze, jeśli zostałaby zastosowana metoda alternatywna (np. wynajem wyposażenia), dodatkowe koszty określa się na podstawie wydatków kwalifikowanych.

3.6. Państwa Członkowskie mogą stosować bardziej rygorystyczne przepisy krajowe określania wydatków kwalifikowanych na mocy ppkt. 3.1 - 3.5.

4. SPRZEDAŻ I LEASING ZWROTNY

Raty leasingu płacone przez leasingobiorcę w ramach programu sprzedaży lub leasingu zwrotnego są wydatkami kwalifikowanymi zgodnie z zasadami wymienionymi w pkt. 3. Koszty nabycia mienia nie są kwalifikowane do współfinansowania przez Wspólnotę.

Zasada nr 11: koszty wynikające z zarządzania i uruchomienia funduszy strukturalnych

1. ZASADA OGÓLNA

Koszty ponoszone przez Państwa Członkowskie, a związane z zarządzaniem, wykonywaniem, nadzorem i kontrolą funduszy strukturalnych nie są kosztami kwalifikowanymi do współfinansowania z wyjątkiem przypadków wymienionych w pkt 2 oraz zgodnie z kategoriami określonymi w ppkt 2.1.

2. KATEGORIE KOSZTÓW ZARZĄDZANIA, REALIZACJI, WYKONYWANIA ORAZ KONTROLI KWALIFIKOWANYCH DO WSPÓLFINANSOWANIA

2.1. Następujące kategorie wydatków są kwalifikowane do współfinansowania ze środków pomocowych, zgodnie z warunkami określonymi w ppkt 2.2-2.7:

- wydatki związane z przygotowaniem, selekcją, sprawdzaniem i nadzorowaniem pomocy i działań (z wyłączeniem wydatków na nabycie i instalację systemu komputerowego służącego zarządzaniu, nadzorowaniu i ocenie),
- wydatki związane ze spotkaniami komitetów nadzorujących i podkomitetów związanych z wykonywaniem programów pomocowych. Wydatki takie mogą również zawierać koszty biegłych i innych uczestników w komitetach, w tym uczestników z państw trzecich, jeśli przewodniczący komitetu uzna ich obecność za niezbędną dla efektywnego wykonywania pomocy,
- wydatki związane z audytem oraz kontrolami działań na miejscu,

2.2. Wydatki na wynagrodzenia, w tym składki na ubezpieczenia społeczne są kwalifikowane jedynie w następujących przypadkach:

- (a) urzędnicy służby cywilnej lub inni urzędnicy publiczni oddelegowani, na mocy należycie udokumentowanej decyzji, przez właściwe władze w celu prowadzenia zadań, określonych w ppkt 2.1;
- (b) inni pracownicy zatrudnieni w celu prowadzenia zadań, określonych w ppkt 2.1;

Okres oddelegowania lub zatrudnienia nie może przekraczać ostatecznego terminu kwalifikowania wydatków wyznaczonej w decyzji zatwierdzającej pomoc.

2.3. Wkład funduszy strukturalnych w wydatki określone w ppkt 2.1 jest ograniczony do maksymalnej kwoty, która zostanie wyznaczona w pomocy zatwierdzonej przez Komisję i nie przekracza ograniczeń określonych w ppkt 2.4 i 2.5.

- 2.4. Dla każdej pomocy z wyjątkiem Inicjatyw Wspólnotowych, specjalnego programu PEACE II i działań innowacyjnych, ograniczenia stanowią sumę następujących kwot:
- 2.5 % całkowitego wkładu funduszy strukturalnych mniejszego lub równego 100 milionów EUR
  - 2 % całkowitego wkładu funduszy strukturalnych, większego niż 100 milionów EUR, ale mniejszego lub równego 500 milionów EUR,
  - 1 % całkowitego wkładu funduszy strukturalnych, większego niż 500 milionów EUR, ale mniejszego lub równego 1 miliardowi EUR,
  - 0.5 % całkowitego wkładu funduszy strukturalnych, większego niż 1 miliard EUR.
- 2.5. Dla Inicjatyw Wspólnotowych, działań innowacyjnych i specjalnego programu PEACE II ograniczenie powinno wynosić 5 % całkowitego udziału funduszy strukturalnych. W przypadku gdy taka pomoc angażuje udział więcej niż jednego Państwa Członkowskiego, ograniczenie to może wzrosnąć, przy uwzględnieniu wyższych kosztów wykonania i zarządzania programem i zostanie ono ustalone decyzją Komisji.
- 2.6. Do celów obliczenia kwoty ograniczeń określonych w ppkt 2.4 i 2.5, całkowity wkład funduszy strukturalnych jest stały w każdej pomocy zatwierdzonej przez Komisję.
- 2.7. Wykonanie ppkt 2.1-2.6 niniejszej zasady jest uzgodnione pomiędzy Komisją i Państwami Członkowskimi i ustanowione w ramach pomocy. Poziom udziałów powinien być obliczony zgodnie z art. 29 ust. 7 rozporządzenia ogólnego. Do celów nadzoru, koszty określone w ppkt 2.1, będą przedmiotem oddzielnego działania lub częściowego działania w ramach pomocy technicznej.

3. INNE WYDATKI W RAMACH POMOCY TECHNICZNEJ

Działania w ramach pomocy technicznej, które mogą być współfinansowane, inne niż określone w pkt 2 (takie jak studia, seminaria, akcje informacyjne, ocena oraz nabycie i instalacja systemu komputerowego do celów zarządzania, monitorowania i oceny) nie są przedmiotem warunków określonych w ppkt 2.4-2.6. Wydatki na wynagrodzenia dla urzędników służby cywilnej lub innych pracowników publicznych, którzy zajmują się tego typu działaniami nie są kwalifikowane.

4. WYDATKI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ DZIAŁAŃ

Następujące wydatki administracji publicznej kwalifikują się do współfinansowania poza pomocą techniczną, jeśli związane są z wykonaniem działań, pod warunkiem, iż nie wynika to ze statutowych kompetencji władz publicznych lub zadań związanych z codziennym zarządzaniem, nadzorem i kontrolą:

- (a) koszty profesjonalnych usług wykonywanych przez służby publiczne w trakcie wykonywania działania. Koszty te muszą być zafakturowane na końcowego beneficjenta (publicznego lub prywatnego) lub poświadczone na podstawie dokumentów o równoważnej wartości dowodowej, które umożliwiają identyfikację kosztów rzeczywiście poniesionych przez służby publiczne w odniesieniu do tej operacji;
- (b) koszty wykonania działania, w tym wydatki związane ze świadczeniem usług, ponoszone przez organy publiczne, które są końcowym beneficjentem i które realizują działanie na swój własny rachunek bez pomocy zewnętrznych inżynierów i innych firm. Rozważane wydatki muszą odnosić się do wydatków aktualnie i bezpośrednio ponoszonych na współfinansowanie działań i muszą być stwierdzone na podstawie dokumentów, które umożliwią identyfikację faktycznych kosztów poniesionych przez owe służby publiczne w odniesieniu do omawianego działania.

Zasada nr 12: kwalifikowanie działań w zależności od miejsca

1. ZASADA OGÓLNA

Jako zasadę ogólną przyjmuje się, że działania współfinansowane przez fundusze strukturalne są umieszczane w regionach, do których odnosi się pomoc.

2. WYJĄTEK

- 2.1. W przypadku gdy region, którego dotyczy pomoc, korzysta w całości lub częściowo z działań umiejscowionych poza tym regionem, działania te mogą zostać zaakceptowane przez instytucję zarządzającą do współfinansowania z zastrzeżeniem, że zostaną spełnione wszystkie warunki określone w ppkt 2.2-2.4. W pozostałych przypadkach działanie może być uznane za kwalifikujące się do współfinansowania zgodnie z procedurą określoną w pkt 3. Dla działań finansowanych w ramach instrumentu finansowego orientacji rybołówstwa zawsze musi być stosowana procedura określona w pkt 3.
- 2.2. Działanie musi być umiejscowione na obszarze NUTS III Państwa Członkowskiego, bezpośrednio przylegającego do regionu, którego dotyczy pomoc.
- 2.3. Maksymalna kwota wydatków kwalifikowanych na działanie jest ustalana pro rata na podstawie proporcji korzyści z działania, które są przewidziane jako wzrastające w regionie i są oparte na ocenie instytucji niezależnej od władzy zarządzającej. Korzyści są oceniane, przy uwzględnieniu szczególnej pomocy oraz jej spodziewanych wyników. Działanie nie może zostać zaakceptowane do współfinansowania, jeżeli proporcjonalna korzyść jest mniejsza niż 50 %.
- 2.4. Do każdego środka pomocy, kwalifikowane wydatki na działania zaakceptowane na mocy ppkt 2.1 nie przekraczają 10 % całkowitych wydatków kwalifikowanych. Ponadto wydatki kwalifikowane wszystkich działań w programie pomocowym zaakceptowane w ppkt 2.1 nie przekraczają 5 % wszystkich wydatków kwalifikowanych do pomocy.
- 2.5. Działania zaakceptowane przez instytucję zarządzającą określone w ppkt 2.1, są wskazane w rocznych i końcowych sprawozdaniach z wykonania pomocy.

3. POZOSTAŁE PRZYPADKI

W przypadku działań zlokalizowanych poza regionem, do którego odnosi się program pomocowy, ale które nie spełniają kryteriów określonych w pkt 2 oraz działań finansowanych w ramach instrumentu finansowego orientacji rybołówstwa, akceptacja działania do współfinansowania jest przedmiotem uprzedniej zgody Komisji w odniesieniu do poszczególnych przypadków, poprzedzonego wnioskiem Państwa Członkowskiego, przy uwzględnieniu zwłaszcza bliskości działań w stosunku do regionu, poziomu korzyści, które mogą być przewidziane dla regionu oraz wysokości wydatków w odniesieniu do wydatków całkowitych w ramach danego działania i pomocy. W przypadku pomocy dotyczącej regionów peryferyjnych stosuje się procedurę opisaną w niniejszym punkcie.

Załącznik nr 3 - Przykładowe metody kalkulacji kosztów personelu

Metoda obliczania części wynagrodzenia w związku z zaangażowaniem w projekty INTERREG III A

Metoda obliczania proporcji jest niezbędna do kalkulowania kosztów wynagrodzeń pracowników, którzy nie spędzili całego czasu pracy na realizację projektu.

Krok 1

Należy skalkulować liczbę dni całego czasu pracy pracownika w miesiącu, w którym pracował na rzecz projektu. Prace wykonywane były w miesiącu maju 2004 r.

Przykład

Dni robocze Pani Anny Kowalskiej
Dni kalendarzowe w miesiącu maju - 31
Święta - 1
Soboty niedziele -10
Razem dni robocze 20

Krok 2

Obliczenie godzin, które pracownik przepracował w miesiącu maju 2004 r.

Przykład

Godziny robocze Pani Anny Kowalskiej
 $20 \text{ dni} \times 8 \text{ godzin} = 160 \text{ godzin}$

Krok 3

Kalkulacja części wynagrodzenia, które będzie rozliczone w projekcie:

Przykład

Pani Anna Kowalska prowadziła w miesiącu maju 2004 r. 20 godzin szkoleń
Proporcja czasu pracy ogółem do czasu pracy przy realizacji projektu.
 $20 \text{ godzin} / 160 \text{ godzin} = 12,5 \%$

Krok 4

Kalkulacja kosztów wynagrodzenia, które będą rozliczone w projekcie.

Przykład

Wynagrodzenie brutto + składki ZUS (odpłatność pracodawcy) Pani Anny Kowalskiej w miesiącu maju 2004 r. wyniosło 4.550,- zł, z czego 12,5 % swojego czasu pracy spędziła pracując na rzecz projektu. Koszty te wynoszą 568,75 zł ($4.550 \times 12,5 \%$).

Załącznik nr 3 - Przykładowe metody kalkulacji kosztów ogólnych

Metoda obliczania kosztów stałych (overheads – administration costs)
INTERREG

I koszty oparte na używanej powierzchni biurowej

Ta technika proporcjonalnego rozliczania kosztów jest oparta na koszcie powierzchni biurowej dla danego okresu czasu. Jest wiele kosztów stałych, które są oparte na tej metodzie wyliczeń. Są to takie koszty jak najem, podatek od nieruchomości, ogrzewanie, energia, ubezpieczenia budynków, sprząatanie itp.

Jeżeli powierzchnia jest wykorzystywana tylko dla celów projektu przez cały rok to do wyliczenia proporcji kosztów stosujemy wyłącznie metodę I.

Jeżeli powierzchnia jest wykorzystywana tylko dla celów projektu przez część roku to do wyliczenia proporcji kosztów stosujemy metodę I i II.

Jeżeli powierzchnia jest wykorzystywana dla celów projektu i innych celów podczas trwania projektu do wyliczenia proporcji kosztów stosujemy metodę I i III

Metoda I

Należy określić procent dostępnej powierzchni użytej w celu realizacji projektu.

Po wyliczeniu powierzchni całkowitej, wyłączając z tego powierzchnie wspólne, takie jak korytarze, toalety, pomieszczenia socjalne i administracyjne itp., to koszt powierzchni użytej do realizacji projektu należy obliczyć wg poniższej zasady:

Powierzchnia projektu

_____

powierzchnię ogółem

X 100

= procent powierzchni używanej

Przykład

Powierzchnia używana w projekcie wynosi 50 m², z całej powierzchni (bez powierzchni wspólnych) 250 m²
 $50/250 \times 100 = 20 \%$

Jeżeli jest to jedyny projekt realizowany na tej powierzchni w całym roku, to do rozliczenia należy przyjąć 20 % kosztów wynajmu, ogrzewania, energii itp.

Metoda II

W przypadku, gdy projekt realizowany jest przez część miesięcy w skali roku należy oprzeć się na procencie upływu czasu (tygodniowo) przeznaczanego na realizację tego projektu, wg poniższej zasady:

Czas użytkowania powierzchni na rzecz projektu

_____

faktyczny czas użytkowania powierzchni w skali roku

X 100

= procent czasu używania powierzchni

Przykład

Projekt trwał 40 tygodni z 50 tygodni użytkowania powierzchni w roku.

$40 / 50 \times 100 = 80 \%$

Używając tych dwóch procentowych wskaźników z metody I i II wyliczamy wskaźnik do rozliczenia kosztów wynajmu, ogrzewania, energii itp. W przypadku, gdy projekt jest realizowany przez część roku oblicz proporcję wg poniższej zasady:

% powierzchni używanej x procent czasu używania powierzchni = wskaźnik proporcjonalności

Przykład

Powyższy projekt zajmuje 20 % dostępnej powierzchni (metoda I) w stosunku do 80 % dostępnego czasu (metoda II), w związku z tym wskaźnik proporcjonalności jest następujący:

$$20\% \times 80\% = 16\%$$

Oznacza to, że w ramach projektu można rozliczyć 16 % kosztów najmu, energii itp.

Metoda III

W niektórych przypadkach projekt może być realizowany w części godzin pracy partnera w ciągu tygodnia. Pozostałe godziny pracy mogą być wykorzystywane do innych celów. W takim przypadku stosujemy metodę II, ale w przeliczeniu na godziny, a nie tygodnie wg poniższej zasady:

Czas użytkowania powierzchni na rzecz projektu **X 100** = procent czasu używania powierzchni
faktyczny czas użytkowania powierzchni w skali roku

Przykład

Projekt trwał 21 godzin tygodniowo z możliwych 40 godzin (pozostałe 19 godzin przeznaczono na inne działania nie związane z projektem). Projekt trwał 40 tygodni z 50 tygodni użytkowania powierzchni w roku.
Ilość godzin użytkowania powierzchni w skali roku – 40 godzin tygodniowo x 50 tygodni = 2000 godzin
Ilość godzin użytkowania powierzchni dla celów projektu – 21 godzin tygodniowo x 40 tygodni = 840 godzin
Współczynnik dostępności czasu powierzchni dla celów projektu – 840 godzin / 2000 godzin x 100 = 42 %

Używając tych dwóch procentowych wskaźników z metody I i III wyliczamy wskaźnik do rozliczenia kosztów wynajmu, ogrzewania, energii itp. wtedy, gdy powierzchnia nie jest używana wyłącznie do celów projektu wg poniższej zasady:

% powierzchni używanej x procent czasu używania powierzchni = wskaźnik proporcjonalności

Przykład

Powyższy projekt zajmuje 20 % dostępnej powierzchni (metoda I) w stosunku do 42 % dostępnego czasu (metoda III), w związku z tym wskaźnik proporcjonalności jest następujący:

$$20\% \times 42\% = 8,4\%$$

Oznacza to, że w ramach projektu można rozliczyć 8,4 % kosztów najmu, energii itp.

Uwaga

W przypadku rozliczenia kosztów telefonów, jeżeli brak jest wydzielonej linii telefonicznej wyłącznie w celu realizacji projektu, podstawą rozliczenia kosztów rozmów związanych z realizacją projektu jest wykaz rozmów telefonicznych załączonych do faktury.

Załącznik nr 4 – Karta czasu pracy

KARTA CZASU PRACY

.....
nazwisko i imię

.....
numer umowy, w ramach której praca
jest wykonywana

.....
miesiąc i rok

Lp.	Dzień miesiąca	Ilość godzin przepracowanych	Opis wykonanych czynności
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			

x	razem		x
----------	--------------	--	----------

.....
data i podpis osoby wypełniającej kartę

.....
data i podpis osoby zatwierdzającej kartę